

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 23. november 2023

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Afskæring af voldtægtsdømte personers mulighed for at afsone med fodlænke)

[af justitsministeren (Peter Hummelgaard)]

1. Ændringsforslag

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, SF, M, DD, LA, KF, SIU, IA og SP) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (EL, RV og ALT) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (DF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Nye Borgerlige og Javnaðarflokkurinn havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Socialistisk Folkeparti

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget mener, at voldtægt er en grov krænkelse af den enkelte persons integritet og seksuelle selvbestemmelsesret, og med en voldtægt følger ofte langvarige negative konsekvenser for både voldtægtsoffer og pårørende. Derfor bør både straf og afsoningsform for voldtægtsdømte til enhver tid afspejle den meget alvorlige forbrydelse, som voldtægt er.

Samtykkeloven betyder, at langt flere i dag anmelder voldtægt, langt flere bliver sigtet, og voldtægtssager bliver i det hele taget taget langt mere seriøst af det juridiske system.

Lovforslaget skal afskære personer, der dømmes for voldtægt, fra at afsone straffen med fodlænke. I SF anerkender vi lovforslagets helt centrale formål om at skabe øget

tryghed for ofre for voldtægtsforbrydelser, men SF bemærker også, at lovforslaget går imod de senere års tendens henimod øget brug af alternativer til fængselsstraf.

SF bemærker, at fodlænkeordningen er kendt som et godt alternativ til fængselsstraf, og at den sikrer den dømte bedre tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet under afsoning og således mindsker risikoen for, at den dømte havner i ny kriminalitet. Brugen af fodlænke bør derfor generelt øges.

Det bemærkes i øvrigt af Danske Advokater i deres høringssvar til lovforslaget, at mange voldtægtsdømte førstegangsovertrædere er helt unge mennesker, hvorfor der er en resocialiseringsudfordring, som man bør forholde sig til i det videre politiske arbejde. Dette synes dog ikke reflekteret i lovforslaget, hvilket er ærgerligt.

Muligheden for at afskære brugen af fodlænke findes imidlertid allerede med de eksisterende regler på området. Lovforslagets nødvendighed kan derfor betvivles, idet fodlænke allerede i dag kan undlades hvis hensynet til retshåndhævelsen kræver det, eller hvis den dømtes forhold i øvrigt ikke er hensigtsmæssige, herunder f.eks. også ved mistanke om, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, der knytter sig til afsoning med fodlænke i hjemmet.

SF beklager, at det ikke fremgår af lovforslaget, hvad de hidtidige erfaringer har været med anvendelse af fodlænke over for voldtægtsdømte. Det havde været relevant at kende problemerne og baggrunden for lovforslaget.

Det fremgår til gengæld, at lovforslaget forventes at øge belægget i Kriminalforsorgen med cirka to fængsels- og arrestpladser og cirka ti udslusningspladser. Det er i sig selv ikke så meget, men i en tid, hvor Kriminalforsorgen er under pres, udgør ethvert ekstrapres et problem.

SF har foreslået en forsøgsordning med straksfodlænke, der muliggør, at dømte i visse sagstyper starter afsoning med fodlænke umiddelbart efter dom og fodlænkestraffen indregnes i den samlede afsoning.

Samtidig har SF noteret sig, at justitsministeren er åben over for at se på, om fodlænke kan være relevant som surrogat for varetægtsfængsling i specifikke tilfælde, hvis formålet med varetægtsfængslingen ikke forspildes.

SF mener, at disse initiativer bør gennemføres for at lette presset på Kriminalforsorgen, når der tages initiativer, som går den anden vej og mindsker brugen af fodlænke. Begge forslag kan frigøre et meget stort antal pladser i Kriminalforsorgen, jf. bl.a. justitsministerens tidligere svar til udvalget, jf. REU alm. del – svar på spørgsmål 692 og 693 (folketingsåret 2022-23, 2. samling).

SF noterer sig, at det fremgår af aftalen om bandepakken, at regeringen vil se nærmere på brug af straksfodlænke (Aftale om bandepakke IV af 8. november 2023). På den baggrund kan SF støtte forslaget.

Danmarksdemokraterne

Danmarksdemokraternes medlemmer af udvalget mener, at det har været fuldstændig disproportionalt i forhold til forbrydelsens grovhed, at voldtægtsdømte har haft mulighed for at afsone deres domme eller dele af dem med fodlænke i eget hjem.

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at voldtægt er en frygtelig forbrydelse, der ofte påvirker ofrene både fysisk og psykisk. Ofre for voldtægt oplever ofte traumer, der forfølger dem resten af livet, og det er derfor afgørende, at både gerningsmændene og ofrene forstår, at vi som samfund tager denne forbrydelse meget alvorligt.

Dette lovforslag har til formål at tage større hensyn til offeret end gerningsmanden. Det kan DD bakke op om, da partiet går ind for en hårdere kurs over for kriminelle og en strammere retspolitik. I forlængelse heraf vil DD gerne understrege, at der generelt i dag gives alt for korte straffe til kriminelle, der har begået alvorlig kriminalitet, såsom grov vold, voldtægt og andet, hvor ganske almindelige mennesker bliver ofre. Derfor ser DD frem til forhandlingerne om regeringens bebudede strafreform, så vi i Danmark kan straffe personfarlig kriminalitet endnu hårdere, end vi gør i dag.

Desuden noterer DD sig de ændringsforslag, der er stillet af DF, som udvider det foreslåede anvendelsesområde for afskæring af fodlænkeafsoning, så lovforslaget omfatter en række nærmere angivne straffelovsovertrædelser. Da de økonomiske konsekvenser af de foreslåede ændringsforslag for kriminalforsorgen ikke er blevet vurderet, kan DD ikke støtte ændringsforslagene, men DD støtter lovforslaget.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et mindretal (DF):

Til § 1

1) I det under nr. 2 foreslåede § 48, stk. 4, ændres »straffelovens § 216 eller § 225, jf. § 216« til: »straffelovens kapitel 12 eller 13, § 123, § 136, stk. 2 eller 3, § 216, § 225, jf. § 216, § 226, § 227, § 232, § 235, § 237, § 244, stk. 2, § 244,

jf. § 247, § 245, § 246, § 260 eller § 288, eller indsatte, der er ifaldet straf efter straffelovens §§ 81 a-81 c«.

[Udvidelse af bestemmelsens anvendelsesområde]

2) I det under nr. 4 foreslåede § 50 a, stk. 5, ændres »straffelovens § 216 eller § 225, jf. § 216« til: »straffelovens kapitel 12 eller 13, § 123, § 136, stk. 2 eller 3, § 216, § 225, jf. § 216, § 226, § 227, § 232, § 235, § 237, § 244, stk. 2, § 244, jf. § 247, § 245, § 246, § 260 eller § 288, eller indsatte, der er ifaldet straf efter straffelovens §§ 81 a-81 c«.

[Udvidelse af bestemmelsens anvendelsesområde]

3) I det under nr. 6 foreslåede § 78 a, stk. 3, ændres »straffelovens § 216 eller § 225, jf. § 216« til: »straffelovens kapitel 12 eller 13, § 123, § 136, stk. 2 eller 3, § 216, § 225, jf. § 216, § 226, § 227, § 232, § 235, § 237, § 244, stk. 2, § 244, jf. § 247, § 245, § 246, § 260 eller § 288, eller personer, der er ifaldet straf efter straffelovens §§ 81 a-81 c«.

[Udvidelse af bestemmelsens anvendelsesområde]

Bemærkninger

Til nr. 1-3

Hensigten med ændringsforslagene er at udvide personkredsen, således at personer dømt for røveri, ulovlig tvang, simpel vold i gentagelsestilfælde, grov vold, knivstik, vidnetrusler, terrorbilligelse, blufærdighedskrænkelser, børneporno, overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13, strafsikerpelse efter straffelovens §§ 81 a-81 c, herunder ved forsøg og medvirken efter straffelovens §§ 21 og 23, tillige udelukkes fra at afsone med fodlænke eller være udstationeret til afsoning i eget hjem.

Det foreslås dermed, at det foreslåede anvendelsesområde for afskæring af fodlænkeafsoning, udvides til at omfatte en række nærmere angivne straffelovsovertrædelser. Den foreslåede ændring vil indebære, at personer, der er dømt for overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, § 123, § 136, stk. 2 eller 3, § 216, § 225, jf. § 216, § 226, § 227, § 232, § 235, § 237, § 244, stk. 2, § 244, jf. § 247, § 245, § 246, § 260 eller § 288, eller personer, der er ifaldet straf efter straffelovens § 81 a-§ 81 c, ikke længere vil kunne afsone med fodlænke på bopælen. Dette gælder ligeledes for personer, der er dømt for forsøg og medvirken til de nævnte straffelovsovertrædelser.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 4. oktober 2023 og var til 1. behandling den 26. oktober 2023. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 28. juni 2023 dette udkast til udvalget, jf. REU alm del. – bilag 231, folketingsåret 2022-23, 2. samling. Den 4. oktober 2023 sendte justitsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 4 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 7 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Bjørn Brandenburg (S) Fie Hækkerup (S) Maria Durhuus (S) Gunvor Wibroe (S) Rasmus Prehn (S) Rasmus Stoklund (S)

Trine Bramsen (S) Preben Bang Henriksen (V) Ken Kristensen (V) Jan E. Jørgensen (V) Tobias Grotkjær Elmstrøm (M)

Nanna W. Gotfredsen (M) Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) Aaja Chemnitz (IA) Anna Falkenberg (SP)

Betina Kastbjerg (DD) Peter Skaarup (DD) Steffen Larsen (LA) fmd. Sólbjörg Jakobsen (LA) Mai Mercado (KF) nfm.

Niels Flemming Hansen (KF) Mikkel Bjørn (DF) Peter Kofod (DF) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF)

Lisbeth Bech-Nielsen (SF) Astrid Carøe (SF) Rosa Lund (EL) Zenia Stampe (RV) Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen (ALT)

Nye Borgerlige og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Dansk Folkeparti (DF)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	23	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Nye Borgerlige (NB)	3
Moderaterne (M)	15	Siumut (SIU)	1
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	14	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Liberal Alliance (LA)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	3
Radikale Venstre (RV)	7		